

РАБОТНО УПАТСТВО ЗА ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ
Оценка на здравствената состојба и работната способност
на невработени лица во Република Македонија

Верзија: 1
Датум:
16.01.2013
Страна: 1 / 4

1. Основ за изработка на работното упатство

- Институтот за јавно здравје на Република Македонија и 10-те Центри за јавно здравје преку реализирање на задачите предвидени со чл. 10 и 11 од Законот за јавно здравје (Сл. Весник на РМ бр. 22/10) учествуваат во реализацијата на основните функции на јавното здравје дефинирани во чл. 6, став 1 од истиот Закон. Но, во соработка, координација и со стручно методолошка помош од страна на Институтот за јавно здравје на РМ, во реализацијата на Националната годишна програма за јавно здравје во Република Македонија за 2013 година учествува и Институтот за медицина на труд на Република Македонија и тоа во спроведување на активности кои не произлегуваат од овој, туку од повеќе други закони со кои се регулира следењето, истражувањето и проучувањето ан здравствената состојба на земјоделците и невработените, а се темелат на обврските од Законот за безбедност и здравје на работа (Сл. Весник бр. 27/09).
- Сите извршители на програмските задачи се должни да подготват и да достават работен план со наведена точна динамика и распоред за реализација на активностите кој е во согласност со стручно методолошките упатства за секоја дејност. За сите извршители на програмата стручно методолошките упатства ги изготвува Институтот за јавно здравје Република Македонија.

2. Цел на задачата

- Утврдување на здравствената состојба како и работоспособноста кај невработеното население,
- Проценка на влијанието на претходните работни места во однос на професионални заболувања и заболувањата во врска со работата,
- Проценка на факторите кои влијаат на здравствената состојба и работоспособноста (должината на невработеност, животниот стил, социокономските, хроничниот стрес и др. фактори).

3. Исполнети предуслови за отпочнување на реализацијата на под-програмската задача

- Анализа на Извештаите од спроведувањето на активностите со иста цел и содржина што се реализирани во периодот 2010-2012 (три години)

4. Опис на изведбата (техничко упатство за изведбата)

- Дефинирање на целните групи и нумеричка стратификација на невработените работници направена според структура на невработените лица (пол, возраст, квалификација, занимање, траење на невработеноста, географска дистрибуција и сл.), а во согласност со Анкетата за работна сила во Република Македонија во 2011 година,
- Дефинирање на репрезентативен примерокот на невработени лица соодветно на целните групи и нивната стратификација,
- Дефинирање на методологија за случаен избор на репрезентативен примерок (рандомизирање според табела на случајни броеви или систематски примерок)

РАБОТНО УПАТСТВО ЗА ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ
Оценка на здравствената состојба и работната способност
на невработени лица во Република Македонија

Верзија: 1
Датум:
16.01.2013
Страна: 2 / 4

- Утврдување на критериуми за проценка на здравствената состојба на невработените лица, а во зависност од резултатите од медицинските прегледи,

5. Учесници во реализација на активностите дефинирани со техничко упатство за изведба на под-програмската задача

- Претставници на Институтот за јавно здравје на Република Македонија како одговорна институција за изработка на стручно-методолошките упатства за сите програмски задачи и извршители на истата (професори на медицински факултет од Сектор за промоција и следење на незаразни болести, Сектор за здравствена екологија и од Центар за референтни лаборатории – извршители: 3),
- Претставници на Институтот за јавно здравје на Република Македонија – Одделение за медицина на труд и проценка на ризици на работно место (професори на медицински факултет – извршители: 1) и Сектор за здравствена екологија (професори на медицински факултет – извршители: 2),
- Претставници на Институтот за медицина на труд на Република Македонија (професори на медицински факултет – извршители: 2)
- Здружение на доктори специјалисти по медицина на труд при Македонско лекарско друштво (извршители: 2)
- Здружение на доктори специјалисти по хигиена и здравствена екологија (извршители: 2)
- Претставници на овластените установи по медицина на трудот (извршители: 2)

6. Активности за изведба

- Теренско изведување на насочените здравствени прегледи во стандардизирани услови за изведување на истите (минимум услови во однос на простор, опрема и кадар за изведување на прегледите),
- Теренско земање на примероци за одредување на хематолошките параметри и психолошкото тестирање.
- Аналитичко-дескриптивна анализа за утврдување на здравствената состојба на невработените лица,
- Статистичка анализа на утврдување на разликите во здравствената состојба на невработените лица во однос на општата популација.

РАБОТНО УПАТСТВО ЗА ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ
Оценка на здравствената состојба и работната способност
на невработени лица во Република Македонија

Верзија: 1
Датум:
16.01.2013
Страна: 3 /4

Показатели за следење на напредокот

- Изработена нумеричка стратификација (кластери) за невработените лица во Република Македонија
- Изработена методологија за избор на репрезентивни примероци за различни стратуми (кластери) на невработени лица,
- Изработена методологија за земање на рандомизирани примероци на невработени лица,
- Реализиран број на психолошки испитувања, лабораториски анализи за утврдување на хематолошкиот статус и извршени клинички прегледи, согласно табела бр. 2, стр.35 од поглавјето Безбедност и здравје на работа и превентивна здравствена заштита на работниците и земјоделците.
- Изработен годишен извештај за утврдената состојба и предложените јавно-здравствени акции

7. Показатели на исход

- Подобрена здравствена состојба на невработените лица во однос состојбите регистрирани со програмските активности во периодот 2009-2012,
- Намален број на утврдени оштетувања на здравјето по системи и органи и унапредување на работната способност во однос на состојбите утврдени со програмските активности во периодот 2009-2012.

ЈЗУ Институт за јавно здравје на Република Македонија
Одделение за медицина на труд и проценка на ризик на работно место

Изработил: Проф. Д-р Елисавета Стикова